

Младеновачки Глас

информације и огласи

2 4 0 6 2 2 5 1

цена 40 динара

БРОЈ 547

20. децембар 2024.

Сачувано од заборава

Ко у клин, ко у плочу... страница 2

Александар Шайић, градоначелник Београда

Од 1. јануара бесплатан јавни превоз у Београду

СТРАНА 3

Успех младеновачких гимназијалаца у Пејнци

Нађа и Растко представили своје радове страница 4

Савези пољопривредницима Заштита озиме пшенице од глодара страница 5

Драгослав Жика Обрадовић: Кажем ја себи...

ШТА СЕ ВАЉА ИЗА БРДА? /4 страница 6

Медијска реалност у Србији у 2024. години

Агресивност, сензационализам и мржња у порасту страница 9

KIDS 011

TEATAR U JEDNOM DEJSTVU ZA DECU

26-29. DEC 2024.

26. DECEMBAR	27. DECEMBAR	28. DECEMBAR	29. DECEMBAR
12.00 DKC "Zimska bajka"	13.00 Predstava "Novogodišnja poseta gospodina Mocarta", Maximus Art	12.00 Crtani film "Mali veseljak: Brod spasilac"	12.00 Predstava "Lepotica i zver", Pozorište Sanjalište
18.00 Crtani film "Deda Mraz: Superheroj"	15.00 Predstava "Prodavnica igračka", Allegretto Teatar	14.00 Crtani film "Zežija akademija: Nemoguća misija"	15.00 Crtani film "Finikove avanture"
	18.00 Crtani film "Misija Katmandu: Avanture Neli i Sajmona"	17.00 Predstava "Novogodišnji bunar želja", Pozorište Sanjalište	17.00 Predstava "Snežna kraljica", Allegretto Teatar

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ И ТУРИЗМ МЛАДЕНОВАЦ

Пријем за гимназијалце, победнике Фестивала науке

Младеновачки гимназијалци, ученици одељења 2/1, су заједно са председником Градске општине Младеновац Богданом Вуксановићем, прославили велики успех, **прво место на Фестивалу науке у Београду**. Гимназија у Младеновцу проглашена је за победника овогодишњег конкурса на Фестивалу науке са својим патентом за чишћење Марковачког језера развијањем Биомашине која служи за пречишћавање воде уз помоћ гљива. Пријему је присуствовала је њихова професорка хемије и разредни старешина Ивана Димитријевић и директор Александар Цветковић.

Фељшон Век младеновачког фудбала

Кошарка
Младеновац - Торлак 62:76

страница 7

Сачувано од забораве

Ко у клин, ко у плочу...

Од 2. августa 2000. године почео је да „ради“ интeрнет сaјт www.mladenovac.com и постојао је њуних 10 година, све до 2010. када је волшебно куљен од нејознајтој куљца. Из тој времена, захваљујући савременој тeхнолоји, остало је сачувано неколико сцрана. Једна од њих бавила се актуелним пољитичким збивањима у Младеновцу. Тако је и пронађен тeкст „Ко у клин, ко у плочу...“ Објављен је 2004. године. Вреди ја прочитати и присејити се догађања од пре њуних 20 година.

Нема мира међу странкама у Младеновцу! Све је почело 26. октобра на првој, седници новог сазива Скупштине општине Младеновац која је заказана ради избора општинских функционера, директора јавних предузећа и председника и чланова управних и надзорних одбора. Узгред, био је то, по закону, последњи дан за одржавање седнице. Кратка хронологија: дотадашњи председник СО Младеновац Зоран Костић заказао је седницу за 14 часова. Већина од 55 одборника дошла је на време и све је било спремо за почетак. Онда је на пола сата пре почетка Зоран Костић објавио да је седница отказана, јер коалициони партнери из Демократске странке Србије (7 одборника) нису у Младеновцу и не могу да стигу на заседање скупштине и да ће седницу накнадно сазвати. Одборници осталих странака, СРС, Нове Србије, СПС и групе грађана Удружених за Младеновац били су у том тренутку у просторијама Скупштине, али нису имали већину да би седницу одржали и, углавном, напуштају салу и одлазе.

Нешто касније, Зоран Костић (ДС) накнадно заказује седницу за 16 часова, што изазива бурну реакцију другог дела одборника који тврде да то није по пословнику о раду Скупштине општине. На седници која је ипак почела са 45 одборника, представници Српске радикалне странке, Удружених за Младеновац и СПС-а покушавају да упозоре да је седница нелегитимна и нелегална, јер по правилнику, не може да буде заказана на начин како је то урађено. Већином од 28 гласова одборника ДС, ДСС, Покрета Снага Србије, Г17 Плус и Савеза за препород Младеновца седница је ипак одржана и на њој су изабрани општински функционери, нови директори јавних предузећа и чланови управних и надзорних одбора. Пре тога, одборници осталих странака и групе грађана напустили су седницу.

Наводним тајним гласањем, уствари јавним заокруживањем кандидата за председника општине, пред представником ДС, за председника је изабран Зоран Костић одборник Демократске странке. Све то су уредно снимиле камере младеновачких ТВ станица. Био је то начин гласања какав у младеновачкој историји није до сада забележен! Али, и такав начин био је израз воље већине (28 је више од 27!), њихов начин тумачења демократије и фотеле и функције су подељене. Наравно, подели је претходила вишедневна трговина у стилу: мало мени, мало теби, један директор мој, други је твој, теби један, мени други управни или надзорни одбор... и све тако, искључиво, по страначком кључу, не водећи много рачуна о знању, могућностима, способностима, раније доказаним резултатима и стручности особа које су изабране. Тако директори или заменици директора постају и они који немају ни мало, или минимално, радног стажа, или бар некаквог претходног искуства на одговорним руководећим местима. У Општинско веће, које има 9 чланова и предвиђено је да СВИ буду на сталном раду у Скупштини општине, по страначком кључу изабрани су људи који се спортом, омладином, туризмом или неком другом делатношћу никад у животу нису бавили. Али су чланови странака које имају већину! То је једини - и одлучујући услов. Други део одборника, њих 27, из већ наве-

дених странака и групе грађана, после оваког начина избора креће са правом лавином оптужби на рачун оних 28 који чине већину. Тврде да седнице скупштине није ни било, јер није обављена верификација (потврда) одборничких мандата. И стварно није. То је чињеница. Пљусте оптужбе о нелегитимности и нелегалности, претње тужбама, представкама, новој коалицији која ће склонити садашњих 28 са власти. Локални медији се утркују у избору саговорника који ће причати онако како се њима и њиховим странкама свиђа. Поједини гледаоци у контакт-емисијама позивају на мотке и мотике и истеривање оних чије презиме се не завршава на вић или ић, или су дошли са стране па засели на власт. Оних који на сав глас кукају да су озбиљно угрожени. Ваљда малим платама? Од око или преко 30.000 динара или и више? Нажалост, мало ко се на прави начин ограђује од оваквих, на срећу појединачних, мишљења, која немају везе са здравим разумом. Таквима који то изговоре, јесте место пред законом, и ту нема, нити сме, да буде дилеме.

Онда једна странка блати другу, једна група грађана дели лекције другој, изговара се беброј празних, отрцаних и изанђалих фраза изречених већ ко зна колико пута... а за све то време жители Младеновца су последњи међу београдским општинама по платама. На прсте једне руке могу да се наброје предузећа која успешно послују, запослених је све више углавном у општини и општинским јавним предузећима, а у привреди све мање. Чак ће и наикадашња кафана „Фонтана“ ускоро да постане кафана са канцеларијама за општинске службе! А то ће да кошта неколико милиона динара. Истовремено, скоро 10.000 незапослених чека било какав посао (међу њима многи са факултетском дипломом, али без благослова неке од владајућих странака, а то је важније од дипломског са десетком!) и тако посрнуће Младеновца траје ли траје, са много мало изгледа да га поведу људи који имају визију, који умеју и могу, знају, и имају храбрости и мудрости да питају оне који знају, а нису њихови партијски и страначки послушници. Да на места најоговорнијих дођу они који ће променити редослед интереса од лични, страначки, младеновачки у супротан.

Тако долазимо до краја првог чина политичког позоришта који припада жанру трагикомедија. Други чин следи после разумљиве, заслужене паузе, као у сваком правом позоришту... у нашој кући!

Зоран Костић поново председник општине

У уторак, 26. октобра одржана је конститутивна седница Скупштине општине Младеновац. За председника је изабран Зоран Костић, кандидат ДС, који је и у претходне четири године био на овој функцији. За заменика председника изабран је мр Душан Стојковић (ДСС) који је у претходном сазиву био потпредседник. За њихов избор гласало је 28 од 55 одборника, а коалицију која је обезбедила већину сачињавају одборници Демократске странке, Демократске странке Србије, политичког покрета „Снага Србије“, групе грађана „Савез за препород Младеновца“ и странке Г17 плус. Остале странке нису учествовале у гласању. Седница је одржана на необичан начин. Првобитно заказану седницу која је требало да буде одржана у 14 часова, Зоран Костић је отказао у 13,30 када су поједини одборници већ почели да долазе. Нешто касније, поново је заказао седницу за 16 часова, што је изазвало бурна реоговања свих странака и група грађана који не сачињавају већинску коалицију. Иначе, до отказивања седнице дошло је због тога што су одборници ДСС хитно отупутовали у Београд на консултације у главном одбору ДСС-а. На овој седници именовани су и нови директори јавних предузећа: нови директор ДИП-а је Драган Марковић, Комуналног предузећа Оливера Максимовић, Пијаце Војица Аврамовић а Спортског центра Драган Ивановић Кени.

Слободан Станковић Лицко

Александар Шапић, градоначелник Београда: Од 1. јануара бесплатан јавни превоз у Београду

Он је најавио а конференцији за медије, у среду, 18. децембра, како је рекао „потпун пакет социјалних мера каквих није било у Београду последњих 50 година“, а који ће почети да се примењује од 1. јануара 2025. године. „Нема плаћања карата, нема ни месечних карата. Овом мером Београд постаје једини град у Европи са више од пола милиона људи који има бесплатан јавни превоз“, рекао је Шапић. Како је нагласио, до краја 2025. године у Београду неће бити старијег аутобуса од две године.

Он је на прес конференцији која је у току и представља планове Града за 2025. годину. „Ја сам први који је желео да уђе у коштац са проблемима. Рекао сам вам да док не дође метро као примарни вид превоза, Београд је једини град ове величине, а да има толику количину аутомобила, без метроа“, казао је.

Што се осталих ставки тиче везаних за социјалну политику Града Београда, Шапић је подсетио шта је још бесплатно у престоници и које све помоћи за грађане постоје: бесплатни вртићи за сву београдску децу (месечно 33.000 динара); ђачка помоћ породици - 20.000 динара (за сваког београдског ученика); бесплатан улаз на градске базене - за све Београђане током летње сезоне (укупна вредност - 40.000 динара по особи); новогодишњи поклон ваучери вредности 6.000 динара - за сву београдску децу до 19 година и запослене у школским и предшколским установама; бесплатан енглески језик за предшколце (месечно - 3.500 динара)

Ево шта ће бити бесплатно, односно шта подразумева јавни превоз у Београду: **градске аутобуске и електробус** линије: Све градске аутобуске линије функционишу у зони А и у њима је цена карте за 90 минута 50 динара. Од деведесетих година све ове линије на разне начине биле су подељене у зону 1 и зону 2, али је на то стављена тачка увођењем новог система СМС плаћања карата. Сада и на то можете да заборавите. Било да вам је батерија пуна или празна, да имате кредита или не, било да сте стигли на трафику или не - превоз у граду биће бесплатан.

Тролејбуси и електробуси су, према закону и с обзиром на техничке иновације практично аутобуси. Линије се деле на дневне и ноћне. Ноћне имају посебне трасе и ред вожње и оне су већ бесплатне.

Врабац: Превоз специјалним мини возилима у центру града, кроз пешачку зону, бесплатан је од кад је уведен.

Градске трамвајске линије: Трамвајски превоз један је од видова шинског превоза, који се до сада тарифирао као зона А. Овај превоз, који је тренутно осмишљен као кична јавног транспорта, постаје, такође, бесплатан.

Извор: Београд.рс, Фошторграфија: Телеграф.рс

Петиција грађана Младеновца због мојће промене зона за паркирање Не желимо прву зону код железничке станице

Већ неколико година уназад друга зона код железничке станице је омогућавала суграђанима који су принуђени да раде у Београду, јер у Младеновцу нема посла и плате мање, да паркирају своја возила по приступној цени, иако је већа од суграђана који живе у центру града, а који су повлашћени иако њихова возила заузимају јавну површину у строгом центру 24/7, док паркинг код железничке станице служи да суграђани оставе своја возила на 10ак сати док су на послу у Београду. Ако је до сада могла да буде друга зона, може и даље остати, мењањем у прву зону само иде на штету суграђана, а не у корист и ствара тензију и напетост у народу према градској власти као и односење возила исте службе, али само јефтених возила док она скупа и појединих виђенијих суграђана заобилазе као да су ваздух, исто тако и писање казни за минут прекорачења. Народ је већ љут, а ово мењање зоне само додатно долива уље на ватру. Да ли желите да пљачкате овај сиромашни и напаћени народ или да му служите? Бићемо сагласни да то буде прва зона само ако будемо повлашћени као станари зграде у првој зони и да плаћамо исту цену као и они.

Аутор петиције је Сима Шарик, објављена је на Фејсбуку и до среде, 18. децембра у 17 сати пошљисало је 28 особа.

Протест младеновачких гимназијалаца

Ученици младеновачке Гимназије окупили су се у уторак, 17. децембра у 14 часова испред школе и са петнаест минута тишине одали почаст погинулима у паду надстрешнице на главној железничкој станици у Новом Саду. Маруранти ове гимназије након састанка у холу школе донели су одлуку да од сутра (18. децембар) све до испуњења својих захтева блокирају наставу, тако што ће се окупљати у школском дворишту.

Објавили су и саопштење које преносимо у целини:

Поштовани,

Обраћамо Вам се као ученици гимназије, будући академски грађани ове земље, са потребом да искажемо солидарност са нашим вршњацима који се већ данима боре на улицама и у образовним установама за правду. Сматрамо да су њихови захтеви важни за све нас и да се тичу будућности нашег образовноња и друштва у целини. Посебно желимо да одамо почаст жртвама недавне трагедије у Новом Саду, која нас је дубоко погодила. Осећамо одговорност да се као ученици окупимо и изразимо заједнички став према догађајима који су уздрмали наше друштво.

Због тога смо одлучили да 17. децембра 2024. организујемо блокаду наставе која ће трајати током целог дана, а наставити се све док се не испуне наши захтеви. На овај начин желимо јединство, солидарност и подршку свим ученицима и студентима који се боре за праведније друштво и сигурније окружење за све нас. Позивамо све наставнике, запослене и ученике да нам се придруже како бисмо заједно одали поштовање и допринели решавању проблема који нас све погађају.

Ученици гимназије у Младеновцу

Током обраћања организатора протеста са степеништа испред улазних врата школе, у дворишту је била присутна неколицина професора и директор Гимназије Младеновац, Александар Цветковић којег су матуранти упознали са својим захтевима.

Извор: Портал Младеновацживо

Усїех младеновачких їмназијалаца у Пеїнци

Нађа и Растко представили своје радове

Нађа Цветковић, ученица ИТ одељења и Растко Глишић, (на фотографији) наш гимназијалац, а сада бруцош на Рударско геолошком факултету пре пар дана били су учесници и излагачи на 23. Конференцији полазника Истраживачке станице Петница „КОРАК У НАУКУ“. Нађин рад из рачунарства под називом: „Генерисање сликовних САРТСНА тестова помоћу композитних генеративних адвесеријалних мрежа“ и Растков рад из геологије под називом: „Геохемијска карактеризација битуминозних карбонатних стена колубарског округа“, презентовани су на петничкој Конференцији. „Корак у науку“ се одржава једном годишње и по традицији окупља старије полазнике са свих програма који се у ИС Петница организују за средњошколце, а често су гости и партнерске организације из региона. Током годишњег циклуса семинара полазници програма за средњошколце спроводе своја истраживања, иза којих стоји идеја да се научи како се кроз истраживање учи и да се увежбава критичност и доследна примена научног метода. Конференција је интегрални део целокупног образовног процеса који у ИС Петница спроводи.

Циљ Конференције је да полазници увежбају како да јасно, прецизно и недвосмислено интерпретирају резултате својих истраживања и комуницирају их са широм публиком, која укључује друге полазнике али и представнике академске заједнице. Поред тога, кроз пратеће садржаје попут радионица, предавања и трибина, полазници се припремају за све аспекте истраживачког рада, са нагласком на интелектуалном поштењу.

Гимназија Младеновац

Ветерани, чувари традиције

Ове године, тачније 30. октобра 2024. године, у Младеновцу у Спортско рекреативном центру „Љубомир Ивановић Геца“ одржана је 19. по реду Смотра ветерана фолклора. Ова културна Смотра која има за циљ афирмацију очувања традиције кроз игру, песму окупила је 14 друштава из целе Србије и једно друштво из Републике Српске. О овој манифестацији, која је окупила велики број Младеновачана, разговарамо са Бранком Александрић уметничким руководиоцем КУД-а „Славко Манојловић“.

Ове године сїе оранизовали 19. по реду Смоїру веїшерана фолклора. Можеїе да нам кажеїе које су сличносїи, а које су разлике између ове девейнаесїе смоїре и їрве смоїре?

- КУД „Славко Манојловић“ има дугу традицију у организацији Смотре ветерана фолклора. Прва Смотра у организацији нашег Друштва била је још 2003. године. У то време, само три Друштва у Србији су покренула овакву манифестацију, а наше Друштво је било једно од њих. Касније су се придружили и остали Кудови. Прекиди су посто-

јали једино у време корона вируса. Када у свет фолклора уђете од малих ногу, природан ток и развој љубави према игри свакако јесте ветерански ансамбл. Жеља за игром и сценским наступом не јењава и из те љубави и жеље се и родила идеја о организацији Смотре ветерана фолклора. Небитно је да ли прва или деветнаеста Смотра по реду, фолклор је одувек спајао људе, играча са играчем и то је управо суштина - дружење, размена искустава, путовања и рад на истом задатку, а то је очување народне уметничке игре и преношење традиције на нове, младе генерације.

Колико друшїва је учесївовало на Смоїри и које је друшїво на вас осїавило највеїи уїисак?

- Интересовање за Смотру ветерана у Младеновцу је велико, с годинама смо стицали искуство и бивали све бољи домаћини. На овогодишњој Смотри је учествовала 14 Друштава из целе Србије, једно са Пала, из Републике Српске и наравно ми, као домаћини. Током два сата квалитеног програма играле су игре из свих крајева Србије, свако Друштво нам је игром и песмом дочарало сву лепоту и богатство наше традиције, обичаја и ношњи. Свака кореографија је уметничка прича за себе и ми играчи их волимо све, свака је уживање и играчки изазов Да ли ћосїоје неке занимљиве сїїуације које су се десиле у оранизацији Смоїре?

- Када планирате манифестацију за око 350 учесника у организацији учествују сви чланови Друштва. Упућени смо једни на друге, сарађујемо, договарамо се и природно је да током тог процеса, осим рада, има и смеха. Тако нам је и на пробама, анегдоте и смех су свеприсутни, непроцењиви и јачају везе између нас. Нема ништа лепше од сећања која се препричавају годинама и изнова буде исти заразни смех, а припадност КУД-у све то омогућава, у две речи: „лечи“ душу.

У шоку Смоїре имали смо їрилике да видимо различїше насїује и їире. Зашїо су веїшерани Куг-а "Славко Маноїловић" їїрали „Ѓїре из околине Груже“ ?

- Игре из околине Груже је кореографија, коју ми много волимо, радо играмо и по којој смо препознатљиви фолклорашкој публици. Идеја да отворимо Смотру баш том кореографијом родила се када смо прочитали песму „Сандуче“ аутора Марка С. Марковића из села Љуљаци у Гружи. Дубоко нас је све ганула, толико да је једна ветеранка и заплакала на проби док сам је читала. С годинама, сви се ми осврћемо уназад, враћамо коренима и тежимо вредностима које су данас занемарене. Није то само носталгија за прошлим временима, већ дубока, искрена емоција. Ми смо је осетили и пожелели да је публици дочарамо и поменутом песмом „Сандуче“, и песмом и игром из околине Груже.

И за крај какви су ваши уїисци са овоїогишње Смоїре и какви су їїланови за наредну їодину?

- Не долази сваки дан у наш град 300 људи из целе Србије, а када дођу, на нама је да будемо добри домаћини. Исто је и када се одржава ДЕФФЕСТ, угостимо око 400 деце из Србије и региона. Циљ таквих манифестација је да ширимо љубав према фолклору, да публици у нашем граду и шире дочарамо сву лепоту бављења игром и припадништва Културно-уметничком друштву, представимо своје активности и активности наших саиграча из других КУД-ова. Ми смо задовољни када су наши гости-учесници задовољни. А задовољство гостију није лако достижно, али уз добру организацију, тимски рад и посвећеност увек успемо да задовољимо и највеће критичаре. Колико год да је задовољство учесника присутно, ми себи увек постављамо нове циљеве, тражимо нова, боља решења и то је наш мото - да од бољег увек може боље.

Ѓїна Воїиновић

Савешти пољопривредницима

Заштита озиме пшенице од глодара

Пољски глодари могу нанети значајне штете када су присутни у високим бројностима, а на њихово пренамножење највећи утицај имају климатски услови, несистемско сузбијање, доступност хране и неадекватна обрада земљишта. Пољска волухарица и пољски миш су активни током целе године. Пољска волухарица се храни нежним, сочним биљним деловима.

Током вегетације највише настајује луцеришта, док зими штете прави на стрним житима. Храни се посејаним семеном, а наставља исхрану и на изниклим биљкама, правећи оазе на пољима. У засадима воћа пољска волухарица оштећује подземне делове биљака и може доћи до сушења стабала, нарочито младих воћака. Пољски мишеви највеће штете праве у време сетве стрних жита, јер сакупљају семе и односе га у легло. Такође се храни и клијалим семеном и зеленим и сочним подземним деловима биљака. Интезитет напада одређује се на основу броја активних рупа по хектару. Активност рупа се утврђује затрпавањем постојећих рупа и њиховим праћењем. Уколико у следећем обиласку рупе поново буду откопане, убрајамо их у активне рупе.

Произвођачима се препоручује преглед усева и засада на присуство активних рупа од глодара. Уколико се региструје присуство активних рупа од глодара у броју од преко 10 по хектару, препоручује се њихово сузбијање. За сузбијање глодара могу се користити регистровани родентициди у виду готових мамака. Мамке након постављања у активне рупе треба затрпати, како не би дошло до тровања дивљачи, домаћих животиња и птица.

Дијл. Ині Михаиловић Тамара, ПССС Београд

За љубитеље њаса

Смештај штенета (6)

Имамо двориште и волели бисмо да пас борави напољу. Да ли му је неопходна кућица? Да. Ако живите у кући, а притом имате довољно дворишног простора да пса држите напољу, онда морате да му обезбедите кућицу коју можете да купите готову или наручите да се направи. Важно је да пас у њој има довољно простора да може комотно да стоји, али и да се испружи целом дужином. Исто толико је важна и изолација кућице: у летњим месецима она треба да представља добру заштиту од врућине, а у зимским да задржава топлоту.

Кућице за псе најчешће се праве од квалитетних дасака, мада има и зиданих. Као изолационо средство предложимо табле стиропора дебљине најмање 8-10 центиметара. Колика треба да буде велика кућица за пса средње величине?

Кућица за одраслог пса средње величине, као што су, на пример, немачки овчар или лабрадор, требало би да буде оквирно габарита 1x1x0,8 метара, док би бокс требало да буде, без испуста за пса, најмање 4x2,5 метра. Ограда око испуста и бокса требало би да буде висока бар метар и по да је пас не би прескочио и побегао. Кућицу пса морате да одржавате. Важно је да је држите чистом и сувом, да бисте избегли паразитске и бактеријске заразе.

Препоручујем чишћење млаком водом и благим дезинфекционим средством кад год приметите да је унутра прљаво и да се осећа непријатан мирис. Каква се кућица за пса препоручује? Добра кућица за сваког пса треба да је направљена од чврстог и трајног материјала, да је добро изолована, да има покретан кров (на преклоп) ради лакшег одржавања унутрашњости. Било би добро да ку-

ћица има продужен кров (надстрешницу) са благим нагибом ради прављења сенке и због бољег протока ваздуха. Предлажем да кућица има и додатну гредицу на улазу како би спречила испадање унутрашње простирке. Неки власници направили су за свог пса и продужен улаз у кућицу како би он, кад је лепо време, могао да лежи делимично у кућици, а делимично напољу. Водите обавезно рачуна да кућица не буде на месту које је стално изложено сунчевим зрацима, али ни тамо где је стално хладовина или где дува ветар, односно где има промаје.

Препоручујем и да кућица, због влаге, не буде сасвим на земљи, па је са шест цокли уздигните неколико центиметара од подлоге. Ако мислите да офарбате кућицу, то урадите искључиво еколошким и нетоксичним бојама.

(наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

Кажем ја себи

Шта се ваља иза брда? /4

(Насџавак из прошлој броја)

У овим хладним данима, углавном, седим поред телевиора и гледам кроз прозор екрана наше, који се потписују као аналитичари. Популаран назив за особе које нису дефинисале своје занимање. То је модерно ако не знаш ништа да радиш онда си аналитичар. Тако се називају и неки високи официри, пуковници и генерали, најчешће, салонски који нису опалили метак ни на свадбама, гледаоцима продају памет на телевизији, јер то што причају, одавно неће да слушају ни њихове жене у кући. И? Шта чујем? Украјина напредује према руској територији, а Руси према Украјини. Американци и Енглези шаљу ракете. Шолц одшолцовао у историју... Победићемо! Уништићемо! Кога? Сви смо изгубили. У Сирији, одушевљење народа, као код нас после петог октобра 2.000. године. Одзвонило диктатору, побегао у Москву... Збиља, коме је одзвонило? „Никада не питај коме звона звоне? Звоне за мнош, за тобом, за читавим човечанством“ (Хемингвеј).

У Грузији, протести данима против нове владе која је прекинула преговоре, на четири године, са ЕУ. Сличне смо нације, мислимо да је све што долази из Европе, боље него наше. Не могу да схватим одакле таква промена у нашој свести? Одлазећи са сцене, Мира Марковић, је говорила да нам Запад ништа добро није донео сем зла, насиља, дроге, проституције, геј бракова. Знаш, многи ће се намрштити када цитирам другарицу Марковић јер, „она је злочинац, то сви знају“. Многи, нажалост, не знају да је и та мантра, наротив Запада. Сегите се историје. Исто се говорило за „проклету Јерину“ супругу Ђурђа Бранковића јер је било у нечијем интересу да је Срби омрзну. (Ирина Кантакузен, образована грчка племикиња). Убили смо „проклету“ Драгу Машин, краљицу Србије. Питам ја себе, када немам кога, шта није тачно што је говорила Мира Марковић иако је „злочинац“? Моја генерација, у младости, није знала шта је дрога. Данас, сами знате каква је ситуација. На Балкану, кланови се даноноћно кокају око кокаина. Лете чауре по улицама, балканских престоница.

Амерички војници су дрогу добијали као следовање још у Првом светском рату, да не говоримо касније, у Вијетнаму и Авганистану. Због опијума из Авганистана тамо су ратовали, подривајући меки трбух ондашњег СССР-а. Само са дрогом, могли су да гину за туђе интересе јер праве мотиве нису имали. Нашима

није требала дрога јер су иза себе штирили, своје куће, породице, имања. Пред јуриш, Амери, добију „следовање“ Срби на Церу, Колубари, Кајмакчалану... прекрсте се, опросте између себе и ако имају гуцну по мало ракије и крену за командом: - Браћо, замном, за част и отаџбину!

У Другом светском рату, такође и нашем грађанском, четници су променили команду: -Напред, браћо за краља и отаџбину! Мало су заборавили част, а додали су краља. На супарничкој страни, важила је команда: -Напред, другови! Дакле, ви идите испред, а ја ћу малкице, позади. Међутим, када је било густо, важила је команда: -Комунисти у прве редове! Е, ту се није врдало. Гинуло се без поговора и зато су били јачи јер су телима ломили немачке бункере.

Зашто вам ово причам? Једноставно, променили смо се под утицајем Запада. Нема више оних Срба из оба рата. Последњи, били су на Кошарама. Све се комерцијализовало. Служи се војска ако се добро плати. Наша војска је социјала, говорио је покојни генерал Делић. По саставу је већином „Јужна пруга“ где нема услова за друга запошљавања. „За идеале, гину будале“ певао је Бора Чорба. Ипак, поред ових лоших једна лепа вест. Спасена беба, нађена у контејнеру код Дољевца.

Увођењем туђих универзитета у нашу државу, што заговара председник Вучић, писао сам предходно, само је наставак специјалног рата страних служби. Наравно, то треба да изгледа као да их ми молимо да дођу. Не доносе они никакво знање нити се тиме баве. Америма када треба памет они то купе по белом свету, као у Европи фудбалере. Мало је познато, међу мигрантима из Сирије, нашао се у нашој земљи и најбољи светски ортопед. Напипали га и одвели у САД. Остали им из Сирије не требају. Уосталом и сами видите, колико смо се усрећили са приватним факултетима, што је западни изум. Сви који нису хтели да музу краве на селу одједном су постали, менаџери свих струка, а ви ми преведите шта уопште значи реч менаџер и где они могу да раде? Који посао за који не постоји прави образовни профил? Да ли се могу, упоредити са нашим кадровима са Факултета организационих наука (ФОН) мада и они нису профилисани, до краја? И? Резултат, увозимо млеко јер нема ко да музе краве, кажем ја себи када ме други не слушају.

(Насџавиће се)

Драјослав Жика Обрадовић

Детоксикација

Вожња под утицајем алкохола није опасна само за возача, већ и за оне који му се нађу на путу. И без обзира на то, многи од њих и даље седају за волан вођени мишљу да се ништа лоше неће догодити. Понекад и мале количине алкохола могу да утичу на нашу способност да безбедно управљамо возилом. Чак и најмања количина алкохола у крви негативно утиче на возача, продужава време реакције, отежава контролу пажње или процене ситуације на путу. Последица је и већа склоност ка ризичном понашању.

Најчешће су то превелика брзина и опасни маневри, касне реакције и општа опуштеноост која даље води ка овим поступцима. Иако је најчешћи изговор који полицајци чују „попио сам само једно пиво“, обично је то више од једног. Нажалост, и након само једног пива особа која вози аутомобил је опасност у саобраћају. Сваки организам различито реагује на алкохол, али одмах након попијеног једног пива концентрација алкохола у крви у просеку је око 0,26 промила. Дакле, скоро на нивоу закона. Лекари нас подсећају да тело алкохол третира као отров и настоји да га избаци што је пре могуће. Колико се смањује концентрација алкохола у телу између осталог зависи од пола, година, телесне тежине и здравственог стања. Претпоставља се да ће тело здравог човека метаболити приближно 0,1 г чистог алкохола по килограму телесне тежине за сат времена. Ако имате 80 кг, биће вам потребно око сат времена да се метаболише једно пиво од 0,33 литара. Након што жена попије алкохол, његова концентрација у организму расте отприлике 20 одсто брже, а касније за 10-15 одсто пада спорије у односу на мушкарца. Наравно, ово треба посматрати индивидуално, јер не реагује сваки организам исто. Због тога не постоји јединствен одговор на питање колико дуго морате чекати након конзумирања алкохола да бисте возили аутомобил. Несвесна интоксикација, односно лажни осећај да је тело већ сварило алкохол, може имати трагичне последице. Зато, када се одлучујемо за вожњу аутомобила, морамо бити потпуно сигурни у своје стање, а на крају је најбоље да се држимо подаље од алкохола ако возимо или планирамо да ускоро возимо. Колико дуго алкохол остаје у нашем организму? Када алкохол уђе у крв, он пролази кроз јетру која га разграђује. Дакле, не само да конзумирањем на празан желудац осећамо његове ефекте врло брзо, него се алкохол и дуже задржава у крви и има јачи утицај на мозак. Колико ће се алкохол задржати у нашем телу зависи од висине, тежине и година. Већина људи пола пића може разградити за сат времена, односно 30 милилитара. Просечно време потребно да јетра разгради чашу вина су три сата. За пола литра пива биће потребна два сата. Алкохол може да се открије до шест сати касније у крви, око 12 до 24 сата у даху, мокраћи и пљувачки и до 90 дана у коси.

Mr Ph Биљана Мушавић

Фељџон: Век младеновачкој фудбала

Стигла лопта под Космај

Окончан је Велики рат, а већ 1919. године у ослобођену младеновачку варош стигла је фудбалска лопта. За име Живорада Бате Маринковића везана је појава прве праве кожне лопте. Бата је студирао медицину у Прагу и отуда је у варош под Космајем донео фудбалску лопту. Око ње су се врло брзо окупили радознали младићи и дечади. Састајали су се на ледини сточне пијаце, на „Сајмишту“, недалеко од школе и цркве.

Момци су трчали и шутирали, правили прве дриблинге и параде. Био је летњи распуст па су могли да се лоптају од раног јутра до првог сутона, кад је сунце нестајало иза Космаја планине. Нико им није бранио, било их је све више. Тако се родио МСК (Младеновачки спорт клуб).

На првим страницама фудбалске историје Младеновца остала су записана имена: Чеда Јоцић (центархалф и капитен, потоњи адвокат), Сима Николић (лево крило, правник, Житаркин син, један од главних финансијера клуба), Милисав Николић Миша Шонда (десни халф, апотекар), Милан Мира Милосављевић (бек, железничар), Милан Милановић (најстарији у друштву, трговац, син Миленка касапина), Филип Фипа Јанковић (центарфор, ђак, син трговца, одселио се за Београд), Антоније Тоне Антонијевић (чиновник, потиче из богате породице, имао аутомобил, страдао у логору за време Другог светског рата), Милан Миле Бељаковић (трговац, живео касније у Шапцу), Татомир Папић (леви халф и лева полутка, из Ковачевца, умро млад).

Њима су се придружили Богољуб Бога Алексић (бек, железнички чиновник), Живорад Жижа Јоцић (десно крило, чиновник на железници), Гаја и Радосав Радоичић (рођена браћа, полутке, отац им био опанчар, Радосав је стрељан после рата од стране нове власти), Васа Митрашиновић (голман и десно крило), Момчило Милетић (лево крило, син председника општине, пилот, мајор, побегао из немачког заробљеништва 1941), Ставра Стефановић (леви халф, трговац, одселио се за Аранђеловац), Јова Ђорђевић Чабрњак (трговац), Радован Петровић (бек)...

МСК је одиграо у лето 1920. године прву пријатељску утакмицу са ПСК-ом (Паланачки спорт клуб) на игралишту „Сајмиште“. Међу стативама Младеновачана стајао је „Крушевљанин“ (пекарски шегрт), бековски пар чинили

су Бога Алексић и Милан Мира Милосављевић. У халф линији су били Милисав Николић, Чеда Јоцић (капитен) и Татомир Папић. Навална петорка: Живорад Жижа Јоцић, Радосав Радоичић, Филип Фипа Јанковић, Гаја Радоичић и Сима Николић.

Из оближњих кућа донете су клупе и столице које су биле поређане покрај неограђеног игралишта. Ко је желео да седи на клупи морао је да плати један, а ко је желео да прати комшијско надметање са столице требало је да издвоји цела два динара. Међу педесетак радозналих гледалаца највише је је било деце и девојака. Голова је било, али се тачан резултат не зна.

Реванш утакмица у Смедеревској Паланци одиграна је врло брзо. Младеновачани су, такође, путовали возом о свом трошку и играли у сопственим белим кошуљама и шортсевима. Лоптање је одржано на игралишту званом „Говећа пијаца“. Домаћини су славили победу од 2:1, гол за госте постигао је Јоцић.

МСК је допунио назив и постао Младеновачки спорт клуб „Војвода Катић“. Одлука о допуни имена донета је на игралишту, јер клуб тада није имао просторије. Предлог Чеде Јоцића да се узме име чувеног Карађорђевог војводе, родом из космајског села Рогаче, једногласно је прихваћен.

До 1924 године МСК „Војвода Катић“ (на фотографији) играо је само пријатељске утакмице са клубовима: Меркур, Спарта, Гвожђар (Београд), „Богољуб“ (Обреновац), Колубара (Лазаревац), Космај (Раља), Викторија (Пожаревац), Морава (Велика Плана), Јасеница (Смедеревска Паланка), АСК (Аранђеловац), Спарта (Свилајнац)...

У лето 1924. године, тачније 15. августа, капитен и адвокат Чеда Јоцић регистровао је клуб у у Београдском лоптачком потсавезу, тако да је поменута година узета до данас као званична година оснивања најстаријег младеновачког клуба.

Младеновачани су стекли право да се боре за бодове. Одмах су укључени у првенство Браничевско-подунавске и Јасеничко-космајске жупе Београдског лоптачког потсавеза. У то време квалитетном игром истицали су се Звонко Будимир, Михаило Петровић Зец, Бранко Стефановић Кљун, Дишица Михаиловић, Чеда Ђорђевић Грета и Душан Поповић Попче.

(У идућем броју: Утакмице са тимом немачког окупатора)

Пише: Милосав Б. Влајић

Кошарка

Младеновац - Торлак 62:76

Спортски центар Младеновац. Гледалаца: 40. Судије: Павловић, Прица и Матић.

Гости из Торлака однели су бодове из Младеновца. Наши кошаркаши били су бољи само у првој четвртини коју су добили са 16:15, али су остале три добили гости: 23:14, 24:19 и 14:13.

У дванаестом колу које ће бити одиграно у недељу, 22. децембра КК Младеновац од 14 сати дочекује екипу Риверс БМ.

КК Младеновац се налази на 12. месту, у конкуренцији 14 тимова, са 2 победе и 9 пораза, 13 бодова, уз кош разлику 776:937.

М. Г.

Како се струја обрачунава и како то утиче на рачуне?

Шта значе динамичке тарифе

Цена струје на тржишту може да варира сваког сата, а њена бројила ће нам помоћи у очистивању њеног времена у реалном времену.

Грађани Србије су навикли да је у ноћним сатима струја јефтинија, па већина тада укључује веш машине или неке друге уређаје. Занимљиво је да време јефтине струје није исто на читавој територији наше земље, а недавне измене Закона о енергетици доносе још неколико новина на које ћемо такође морати да се навикавамо. Увођењем паметних бројила и новом изменом и допуном Закона о енергетици грађани су добили могућност да јефтину струју користе и током дана, односно, када је цена на берзи најјефтинија. Та тарифа се већ примењује у Западној Европи. Тиме се уводе и тзв. „динамичке тарифе“ које су у Закону поменуте као „уговор о променљивој цени електричне енергије“.

Из ресорног министарства, пак, наводе да ове „променљиве цене“ неће бити скоро уведене, јер би за то било потребно стварање одређених тржишних предуслова. У Закону је објашњено да потрошач који има уграђено паметно бројило на мерном месту, може закључити уговор са променљивом ценом електричне енергије са снабдевачем који снабдева више од 200.000 крајњих купаца.

Главни и највећи снабдевач је Електропривреда Србије (ЕПС).

Нове тзв. динамичке тарифе значе да се цена струје коју плаћа купац мења у одређеном периоду, а све то зависи од понуде и тражње. У зависности од примене, ове промене могу бити променљиве по данима, или по сатима у току једног дана. Оваква тарифа захтева и одређену меру дигитализације, сходно томе из Министарства рударства и енергетике најављују наставак акције замене бројила. Такође, појашњавају да је за праћење промена цена неопходно обезбедити благовремену доступност информација о промени цене струје, а да су паметно бројило и дигитализована мрежа кључни за управљање потрошњом. Уз то, додају да је Закон отворио могућност за учеснике на тржишту да сами препознају дали желе да закључе уговор са променљивом ценом. То значи да ће потрошачи имати могућност избора да ли ће се одредити за динамичке тарифе или не. Званичници поручују да се новим законом динамичка тарифа препознаје и да је добровољна.

Како функционишу динамичке тарифе?

Цена струје на тржишту може да варира сваког сата. Највиша је када је највећа потрошња, а то је углавном у јутарњим часовима и предвече. Ако потрошач има паметно бројило, оно мери потрошњу струје у тачним временским интервалима. То би значило да ће најјефтиније проћи они који буду највише струје трошили у периоду када је она на берзи најјефтинија. Ипак, то може бити прилично непоуздано и недоследно, па се може догодити да потрошач за исту потрошњу сваког месеца може да добије драстично различите рачуне за струју - више или ниже. Као предност се наводи да би динамичке тарифе биле добре за растерећење енергетског система у јеку високе потрошње. Према плановима, стара бројила у Србији би требало да буду замењена паметним до 2030. године.

Динамичне тарифе и активни куйци: Шта представљају ове категорије, дефинисане новим Законом о енергетици?

Нови Закон о енергетици уводи и нове категорије. То су „динамичне тарифе“ када је реч о цени струје, и „активне куйце“ којима се омогућава враћање вишкова електричне енергије у мрежу.

Поред зеленог светла за нуклеарну енергију и капцитете на водоник, нови српски Закон о енергетици уводи више новина за домаћинства, привреду и инвеститоре. Тако се први пут дефинише и појам „активног купца“. Како је појаснила реорна министарка Дубравка Ђедовић Хандановић, на тај начин влада жели да стимулише све оне који производе електричну енергију за своје потребе, да вишкове врате у мрежу, али да се не угрози систем. Уводе се и динамичне тарифе које се односе на цене електричне енергије, што је пре свега појам који омогућава усаглашавање са европском регулативом.

„Ми смо увели црвену и зелену тарифу пре 30 година. Оно што је битно да енергетски будемо економичнији и да рационално трошење енергије. Овакве тарифе захтевају и дигитализацију, због тога настављамо са заменом бројила. У наредној години планирана је уградња још око 600.000 бројила“, рекла је Дубравка Ђедовић Хандановић. Према њеним речима, у наредним годинама Србији ће бити потребно више електричне енергије. „Први пут преузимамо нови термо блок 'Б3' у Костолцу на коме су радили кинески партнери. То је значајно јер су наша постројења стара и по 40 година. Отворићемо први соларни парк и нови ветропарк, у току децембра биће завршен ремонт првог агрегата у Бајиној Башти после 42 године, а други агрегат биће ремонтван следеће године“, рекла је министарка Ђедовић. Закон о енергетици отворио је врата и за развој нуклеарне енергије, а француски ЕДФ ради Студију о примени нуклеарне енергије у Србији.

„Отварамо врата да у нашем енергетском миксу имамо и нуклеарну енергију. Пре свега треба да развијемо три фазе примене нуклеарне енергије, а студија коју ради француски ЕДФ треба да покаже која технологија би била најприкладнија за наш енергетски систем“, рекла је министарка рударства и енергетике и додала да је енергетска ефикасност веома важна и ускоро почиње контрола зграда које су ушле у пројект енергетске санације у 14 градова Србије. Она је најавила почетак енергетских прегледа зграда у 14 градова Србије, који ће обухватити око 700 зграда.

„Циљ је да, пре свега, дођемо до енергетски ефикасних стамбених јединица. Тај пројекат је вредан око 65 милиона евра, од чега 15 милиона евра долази из донација. Грађани не би требало да осете те трошкове, држава ће омогућити субвенције, и надамо се да ће то у великој мери бити прихваћено, и да ће радови на тим зградама почети крајем следеће године“, рекла је Ђедовић Хандановићева. Када је реч о ценама струје и гаса, у нову годину улазимо са старим ценама и циљ је да се оне задрже до краја грејне сезоне. Министарка Ђедовић због тога је апеловала на грађане да буду економични и воде рачуна о потрошњи електричне енергије.

(М.А./ЕУправо зашо)

Медијска реалност у Србији 2024.

Агресивност, сензационализам и мржња у порасту

Осам дневних листова и 20 најчитанијих портала у земљи само у току једног дана објаве у просеку 698 текстова који садрже неке од елемената агресивне комуникације, говора мржње и сензационализма, што значи да сваки медиј просечно објави 25 таквих текстова само у току једног дана, показује најновије истраживање Центра за професионализацију медија и медијску писменост (ЦЕПРОМ).

Истраживање под називом „Комуникативна агресија у Србији 2024.“ спроведено је у периоду од 1. до 30. септембра ове године, а резултати показују да је у наведеном периоду од месец дана у најчитанијим штампаним и онлајн медијима у земљи објављено 21.638 текстова са елементима агресивне комуникације, говора мржње и сензационализма. То је пораст од 8,4% у односу на 2019. годину када је ЦЕПРОМ спровео прво истраживање комуникативне агресије у Србији. То значи да су грађани који се информишу путем најуглађенијих медија у земљи све изложенији свакодневној комуникативној агресији, али се истовремено запајају и неки потпуно нови трендови по питању начина на који се агресија и екстремизми разних врста практикују у медијима.

Нови трендови у етикетирању и говору мржње

Највеће промене у периоду од пет година забележене су по питању медијског етикетирања и текстова са елементима говора мржње. Тако је етикетирање употребом термина „издајник“ данас присутно чак четири и по пута мање у односу на 2019. године, термин „Шиптар“ користи се скоро три пута мање, док се најмањи пад из категорије посебно проблематичних израза бележи у случају термина „Усташа“ и износи 14%.

Истовремено, уочавају се и два супротна тренда. Неке форме етикетирања које су 2019. године биле заступљене у знатно мањем обиму данас се користе неупоредиво интензивније, а најилустративнији пример је термин „страни плаћаник“ чија је употреба у медијима у периоду од пет година у порасту за више од седам пута. Још индикативнија је појава нових облика етикетирања, тачније термина који су 2019. године били веома ретко у употреби, али су у овогодишњем истраживању детектовани у великој мери. Међу таквим терминима „болесници“ су убедљиво на првом месту са чак 1227 текстова у којима се појединци или групе етикетирају на овај начин, следе „нацисти“ са 638 текстова, „психопате“ са 148, „изопадени“ са 58 и „србомрски“ са 34 текста.

Приликом етикетирања „неподобних“ појединаца, разних организација или одређених група директно се изазивају негативне емоције код најшире јавности, што доприноси ширењу нетрпељивости, а све чешће и осећаја мржње и непријатељства према онима који су мете напада. Тако се језик агресивности и мржње из медијске сфере преноси и на свакодневни живот, па не чуди што су толеранција и дијалог из године у годину све угрожене категорије у нашем друштву.

Милитаризација агресивне комуникације и сензационализма

Резултати спроведеног истраживања показују да се значајно мења и начин на који медији користе сензационалистички наратив и агресивну комуникацију јер се неки од најучесталијих термина из ових категорија током 2019. године данас користе у вишеструко мањем обиму, али су истовремено милитаристички наративи све интензивнији.

Тако је, примера ради, употреба многих термина у великом паду од 2019. године, као што је случај са термином „узнемирујуће“ који је у паду за чак 72,4% (са 2655 на 734), израз „пакао“ је у паду за 57,4% (са 2014 на 858), док је „шок“ у паду за 55,5% (са 8158 на 3630). Истовремено се бележи тек мали пораст коришћења других термина који илуструју језик агресивности и сензационализма, попут израза „ужас“ (3,6%) и „језиво“ (1,9%), док је значајнија разлика забележена само у случају термина „драма“ чија је употреба порасла за петину.

Убедљиво највећи раст из ове категорије бележе борбени и милитаристички термини, чија је употреба најчешће у порасту за око трећину. Међу њима најфреквентнији су термин „напад“ (раст од 36,6%), „сукоб“ (32%) и „смрт“ (29,7%), нешто мањи раст бележи се у случају термина „рат“ (14%), док убедљиво највећи раст има израз „атак“ (82,5%). Ови подаци јасно указују на тренд милитаризације медијског извештавања јер агресивну комуникацију и сензационализам медији данас све интензивније стављају у борбени и милитаристички контекст подижући на тај начин комуникативну агресију на још виши ниво.

У онлајн медијима скоро 13 пута више агресивности и сензационализма

Истраживање показује да су текстови са елементима агресивности, сензационализма и говора мржње доминантно присутни у онлајн медијима у којима је објављено чак 92,66% таквих текстова у анализираном периоду (20.050 текстова), док је у дневној штампи објављено 7,34% (1588 текстова). Додатан проблем за овај податак представља пракса у којој се агресивност у онлајн медијима неупоредиво брже шири на кориснике, тако да су негативни ефекти видљиви готово моментално. Конкретније речено, реагујући на такве медијске садржаје корисници додатно интензивирају агресивност и мржњу у онлајн простору суровим коментарима које остављају на сајтовима датих медија и друштвеним мрежама, изазивајући последично сличне реакције других.

Управо ефикасно изазивање реакција публике представља један од основних разлога за све интензивнију употребу запаљивих наратива у медијима, о чему сведоче и бројна истраживања. Тако је научни часопис „Plus One“ објавио лонгитудинално истраживање које открива да су наслови који означавају и изазивају страх у порасту за чак 150% у последње две деценије, они који изазивају бес у порасту су за 104%, а тугу за 54%. Разлог за овакве трендове лежи у чињеници да аналитика показује да негативни и емоционално провокативни наслови привлаче неупоредиво више кликова и пажње од позитивних или неутралних медијских садржаја. Истовремено, истраживање које је објавио часопис „Nature Human Behaviour“ открива да свака негативна реч у насловима просечне дужине повећава стопу учесталости кликова (ЦТР) за 2,3%, док свака позитивна реч смањује за 1%. О значају тог утицаја негативних и позитивних речи најбоље сведочи податак да је просечан ЦТР за све текстове на интернету 1.39%.

Стога ће Центар за професионализацију медија и медијску писменост у наредном периоду објавити серијал текстова посвећен овој теми како би упозорио јавност на обим и интензитет агресивне комуникације којој смо изложени свакога дана, али и на то како језик екстремизма и агресивности у српским медијима обликује појединце и друштво у којем живимо.

Једна од најопаснијих последица таквог извештавања медија је све израженија поларизација у друштву која додатно угрожава сваки вид толеранције и дијалога међу неистомисљеницима и истовремено доприноси јачању екстремизма разних врста. А такви екстремизми се из медија по правилу преносе и у свакодневни живот грађана, о чему најбоље сведочи крај 2024. године.

Извор: УНС

Шта све грађани Србије моју да заврше електронским путем?

Од марта 2025. године нова услуга на порталу еУправе

Грађани Србије бројне послове моју да заврше без огласка на шалтер и чекања у реду. Услуга електронској боловања која ће објединити информационе системе којима присиђују лекари, послодавци и Рејублички фонд за здравствено осигурање (РФЗО) у Србији би мола да заживи од марта наредне године.

Да би од марта наредне године могао да заживи нови начин подношења дознака за боловање, електронским путем, најавио је директор Канцеларије за информационе технологије (ИТ) и електронску управу (еУправу) Михаило Јовановић. Он је објаснио да ће ова услуга грађанима бити доступна преко портала електронске управе. „Ова веома битна услуга омогућиће да се у електронској форми пошаљу дознаке од изабраног лекара чиме ће послодавац добити адекватне информације када је његов запослени на боловању. На тај начин ће се избећи потреба да запослени доносе папирна докумената, а то је посебно значајно за њих у тој ситуацији”, рекао је Јовановић. Како је истакао, ово ће знатно смањити и злоупотребе, јер је једна од жалби страних инвеститора у Србији да је у нашој земљи степен боловања веома висок и да можда чак 20 одсто запослених у просеку нису на послу. „Овај систем ће у потпуности и тај проблем решити”, казао је Јовановић. Према његовим речима, у Србији иначе преко 2,4 милиона људи има регистрован налог на Порталу еУправа и користе бар једну од преко 350 различитих услуга које су доступне грађанима и привреди.

Јовановић је, на питање које су најпопуларније еУслуге, рекао да то доста зависи од сезоне. „Веома су популарне еУслуге уписа деце у вртиће и основну школу, јер је омогућено да родитељи практично заврше све електронски без потребе да буду курири и иду од шалтера до шалтера носећи своја документа. Родитељи једноставно сада повлаче електронски документа везана за матичну књигу рођених, о запослењу, држављанству или пребивалишту”, објаснио је.

Јовановић је навео и да је упис деце у средњу школу преко портала Моја средња школа популарна услуга, али и све друге које се тичу издавања електронских уверења и извода, попут електронског извода из матичних књига или електронског уверења о држављанству. „Ови документи стижу у електронској форми у електронски сандучић на порталу е-Управа, али грађани могу да изабере, уколико желе, и папирну форму да им стигне преко поште на њихову кућну адресу”, казао је и додао да је популарна и еУслуга издавања електронског уверења о некажњавању, а веома интересантна, иако се можда мало мање користи, јесте и услуга замене возачке дозволе.

Како је појаснио, грађани више немају потребу да иду у полицијску станицу да би заменили своју возачку дозволу која је истекла. Све то могу да ураде преко портала еУправе, али је потребно само да имају или квалификовани електронски сертификат или да користе мобилну апликацију Консент ИД, како би били сигурни да су то они, и нова возачка дозвола стиже преко поште на њихову кућну адресу.

Јовановић је истакао и да, поред портала електронске управе и свих других државних портала, где грађани могу електронски да заврше своје послове са јавном управом, постоје и оне електронске услуге које на први поглед нису видљиве грађанима, али где запослени у јавној управи све завршавају електронским путем за грађане. Једна од њих је 'Бебо, добродошла на свет', где родитељи већ неколико година у породилиштима све могу да заврше за пет минута, дакле, да упишу дете у матичку књигу рођених, да обезбеде пребивалиште или здравствену картицу.

Иначе, поред ових поменутих, на порталу еУправа доступно је и низ других електронских услуга које грађанима и привреди штеде време и новац.

Те услуге покривају различите области живота и пословања као што су породица, здравље, образовање, наука, саобраћај, становање, животна средина, лична документа, јавни ред и мир, пољопривреда, пословање, спорт и омладина, особе са инвалидитетом, као и људска права.

Путем портала еПорези, порески обвезници могу попуњавати, потписивати и проследити Пореској управи обрасце пореских пријава, а овај портал омогућава и увид у стање на рачунима пореског обвезника, увид у податке из Јединственог регистра пореских обвезника, као и преглед претходно послатих пореских пријава поднетих електронским путем.

Могуће је и електронско пријављивање сезонских радника у пољопривреди како би се тај процес учинио бржим и једноставнијим. За ту пријаву направљен је посебан интернет портала и апликације за мобилне телефоне, а више информација могу се пронаћи на сајту <http://www.сезонскирадници.гов.рс/>. Преко интернета је могуће проверити и податак у јединственом бирачком списку, односно јавној исправи у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право.

Како је наведено на порталу Министарства државне управе и локалне самоуправе, он се води путем савремених технологија, као електронска база података, и ажурира се по јединственој методологији. Настао је обједињавањем бирачких спискова 2011. године које су до доношења Закона о јединственом бирачком списку водиле општинске, односно градске управе и први пут је коришћен за изборе 2012. године.

(М.А./ЕУправо зајшо)

Како одабрати увек свежу рибу?

Волиће да спремаће рибу, али не знаће на шта да обрати пажњу када је кујујеће на пијаци? Расијшали смо се код професионалних куvara о чему морате посебно водити рачуна.

Ако сте једни од оних који је не спремају тако често ову веома ризичну намирницу или је припремате најчешће за славу, сама помисао да ћете морати да сатима тражите по пијаци приликом куповине може бити помало застрашујућа. Шта је оно што тражите? Како да знате да је риба свежа? И шта треба избегавати?

Мирис рибе:

Прво проверите мирис. Рибарница и риба ће мирисати на чисту и свежу и помало на океан и морско биље. Ако је риба свежа никада не бисте смела да мирише неуобичајно и лоше. То је први знак да риба није свежа.

Очи рибе:

Ако купујете свежу рибу, проверите јој очи. Очи би требало да буду сјајне и пуне. Мутне (или „млечне“) очи говори нам да је риба дуго стајала у рибарници.

Кожа рибе: Обавезно погледајте кожу и шкрге. Ако риба је свежа, кожа јој је светла и металик боје. Кожа не сме бити масна, чак ни на шкргама. Додирните рибу. Риба би требала бити лепа и чврста, не сме бити мекана или лепљива. Водите рачуна да шкрге буду чисте и јарко црвене боје. Како риба стари, њене шкрге ће потамнити и почети да постају смеђе. Слизаве шкрге су сигуран знак да се риба квари.

Рибљи одресци и филети: Када купујете одреске или филете, проверите да ли је месо јарко и чврсто, а не густо и мекано. Проверите структуру меса да бисте били сигурни да је глатка и нетакнута, а не сломљена или љускава. И будите сигурни да се месо осећа – и мирише – чисто; месо може бити влажно, али свака влага треба бити бистра, не замућена и месо никада не би требало да буде љигаво. Код замрзнуте рибе обавезно проверити декларацију.

Извор: Agromedia

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ кућу 67м² са гаражом и дво-риштем од 3 ара у „Тозином воћу”. 500 евра.
063/310-205

КУЋЕ, преноћишта, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору.
063/310-205

ИЗДАЈЕМ студио 27м², погодан за све козметичке делатности, масажу, тетоважу. Краља Петра I 200. Приземље. Обезбеђено једно паркинг место.
065/40-953-50, 063/399-163

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ гарсоњеру или мањи стан. Пожељно стара градња и нижа спратност.
064/15-333-85

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције.
064/588-86-69

КУПУЈЕМ стан, од 35-40м², стара градња, грејање, нижа спратност.
064/911-52-35

ПРОДАЈЕМ стан 51м² ул. Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1.
064/208-10-94

ПРОДАЈЕМ нов стан 59м², неусељаван. Шумадијска 2Б, први спрат.
063/8272-636

ПРОДАЈЕМ стан 50м², трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај”. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.*
062/885-44-91

ПРОДАЈЕМ двособан стан 59м² приземље, центар Младеновца. Цена по договору.
063/399-163, 063/310-803

ПРОДАЈЕМ стан 50м² насеље „25. мај”, 4. спрат, централно грејање. Могућа замена за мањи, ниже спратности.
064/386-97-69

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату.
063/8021-979

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ара плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит.
064/911-52-35, 065/911-52-35

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћама 1 ха обрадиве земље. 35.000€.
011/8321-537, 062/299-703

ПРОДАЈЕМ кућу у Ковачевцу око 220м², 9 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, може и прикључак на гас. Цена по договору.
064/326-1940

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовац...
064/804-99-86

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору.
064/484-52-04

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација.
064/499-1720

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору.
066/930-25-74

ПРОДАЈЕМ плацеви од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра.
063/256-169, 064/142-94-98

ИЗДАЈЕМ у закуп 4 хектара обрадиве земље, близу центра Села Младеновца.
063/282-085

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан.
061/264-88-49

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица.
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас...
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом.
065/8222-605

РАЗНО

ИЗДАЈЕМ гаражу за аутомобил са каналом. Може да се користи као као магацински простор. Налази се у Младеновцу, Космајска 18, „Кинеска амбасада”.
064/263-0348

ПАЗИЛА бих старију женску особу и чисти-ла станове.
061/182-35-66

ПРОДАЈЕМ балирано сено, мешавина дегелина и ливадско.
063/782-8-482

ПРОДАЈЕМ два тепиха: Сиве боје, 120х170 и 160х230см и црвено-бело црни 150х100 см; Лавабо са ногаром, WЦ шоља розе, без оштећења. Цена по договору.
064/125-00-28

ПРОДАЈЕМ ТВ Пионир 130см, полован, у одличном стању - цена по договору; Брачни кревет са душеком, полован, 200х160см - договор; Тросед и кожна фотеља - по договору.
060/181-57-22

ПРОДАЈЕМ домаћу ракију, 20 гради и црно вино, квалитетно, из Дубоне.
064/26-82-233, 061/27-042-30

КУПОН бр. 547
важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs